

100
VALITUD
NOVELLI

VI RAAMAT

O. HENRY

O. H E N R Y

1 0 0 S E L E C T E D S T O R I E S

Esmakordselt eesti keeles.

Raamatu eesti keeles kirjastamise õigus kuulub
eranditult kirjastusele ERSEN.

Antud raamatu materjalide ükskõik milline kasutamine
kas tervikuna või osaliselt ilma valdaja loata on õigusvastane
ja seadusega karistatav.

Toimetanud Virve Pillau
Korrektor Inna Viires

Trükiväljaanne © 2002 Kirjastus E R S E N
Elektroniline väljaanne © 2011 Kirjastus ERSEN
Raamatu nr 10542

I S B N 978-9949-20-201-0

Kirjastuse ERSEN kõiki e-raamatuid võite osta Interneti-poest
aadressil www.ebooks.ee

Tuletame meelde, et e-formaadis raamatut ostes saate lugeda, konver-
teerida ja säilitada reservkoopiat.

**Raamatutele sanktsioneerimata juurdepääsu vältimiseks on kehtes-
tatud igale raamatule 7 (seitsme) allalaadimise piirang.**

Teil ei ole õigust kopeerida ja levitada ostetud raamatut teistele inimestele.
Raamatud on ette nähtud üksnes individuaalseks kasutamiseks ja kee-
latud on ilma õiguste omaja kirjaliku loata neid levitada. Nende reegli-
te rikkujad selgitatakse välja ja võetakse seaduse alusel vastutusele.

**Ostetud kauba identifitseerimiseks pärast allalaadimist sisestatakse
raamatu e-versiooni andmed ostu ja ostja kohta šifreeritud kujul.**

SISUKORD

“ÜKS VÄIKE LÕUNAMAA PUUVILI”	7
KUNI AUTO OOTAB	15
KOMÖÖDIA KIIBITSEJATE LINNAS.....	22
TUHAT DOLLARIT	28
KOHUTAV SAATUSELÖÖK	36
NEMESIS JA KOMMIKAUPMEES	44
MÄLESTUSESE	52
LAHUTUSE HÜPOTEESID.....	64
CALLOWAY KOOD.....	80
“TÜDRUK”	91
TEHNILINE VIGA	98
BLACKJACKI KAUPLEJA	107
MADAM PIMESIKK, RANTŠOOMANIK	125
RAHVAJUHT.....	149
JOHN TOMI ALIAS VÄIKESE KARU ATAVISM	173
MARIONETID	191
UNENÄGU	208

“ÜKS VÄIKE LÕUNAMAA PUUVILI”

PULMAREIS oli läbi. Nüüd elasid nad uute punaste vaipade, tutiliste portjääride ja söögitoa seinatahveldise kohale riiulile ritta seatud tinakaanega kuue savist õllekannuga korteris. Mõlemad pidasid seda veel maailma imelisemaks paigaks. Kumbki polnud kunagi jõekaldal õitsevaid nurmenukke näinud, ent kui kirjeldatud ajal oleks selline vaatepilt nende silmade alla sattunud, oleks neile tundunud, et... Nojah, ükskõik milline poeet oleks tahtnud, et see nii oleks olnud, nurmenukud välja arvatud.

Noorik istus tugitoolis, terve maailm jalge ees. Ta oli end mähkinud roosilistesse unelmatesse ja sama värvi kimonosse. Ta püüdis ära arvata, mida räägivad inimesed Gröönimaal, Tasmaanias ja Belutšistanis tema abielu kohta Kid McGarryga. Mitte et see oleks mingit tähtsust omanud. Londonist Lõuna Ristini polnud midagi, mis oleks sundinud teda oma kaasast neljaks tunniks – jah, neljaks tunniks – loobuma. Ja mees oli kolm nädalat ainult talle kuulunud; ja üks ta sõrmenipsutus oli teda rohkem kõigutunud kui ükskõik millise 142-naelase rusikas maailmas.

Meid haaranud armastuse sünonüümid on enesesalgavus ja eneseohverdus. Juhul, kui need kuuluvad armastatud inimestele, kes elavad teisel pool tuulutusšahti, nimetame seda kõrkuseks ja upsakuseks.

Noorik pani oma kottpükstes sääred risti ja vaatas Cupido haigusest tingitud meeltesegaduses mõtlikult lakke.

“Kallis,” sõnas ta ilmel, mis võiks olla Kleopatra, kui too paluks Antoniusel Roomas ära käia ja paleesse uut tualettpaberit tuua, “mõtlesin just, et tahan vist virsikut.”

Kid McGarry tõusis, tõmbas mantli selga ja pani kaabu pähe. Ta oli tõsine, raseeritud, sentimentaalne ja karme tegutsemisega mees.

“Hästi,” ütles ta rahulikult, nagu oleks ta äsja andnud nõusoleku Inglismaa tšempioniga võidelda. “Lähem välja ja toon sulle ühe.”

“Ära kauaks jää,” pani noorik talle südamele. “Tunnen end ilma oma ulaka poisita üksikuna. Kui tood, siis vali hästi küps.”

Pärast pikka hüvastijättu, nagu asuksid nad merereisile kumbki maailma teise otsa, läks Kid tänavale.

Ta jäi kõheldes seisma. Tema kõhklus oli põhjendatud, sest väljas oli varakevad ning oli vähe šansse, et võites võitlused jäistel tänavatel ja poodides saaks ta autasuks selle suve mahlaka kuldauhinna.

Tänavanurgal itaallase puuviljaleti ees jäi ta seisma ja laskis kahtlevatel silmadel üle paberisse pakitud apelsinide, läikimalöödud õunte ja kahkjate, päikesepuuduse all kannatavate banaanide libiseda.

“Virsikut on?” küsis Kid keeles, mida oli rääkinud Dante, see armastajate armastaja.

“Mida? Ei,” vastas kaupmees. “Mitte ühtki virsikut enne kuud aega. Praegast liiga vara. Kuda apelsiniga oleks? Meeldivad teile apelsinid?”

Kid jätkas murelikult otsingut. Ta käis ööpäev läbi lahti olevates odavates sööklates, kohvikutes ning oma sõbra ja fänni, Justus

O'Callahani murukeeglirajal. O'Callihan oli veel kohal ja vaatas radasid üle.

“Asun kohe asja kallale,” ütles Kid talle. “Mu naisukesel tekkis tunne, et ta hakkab varsti virsikut tahtma. Kui sul on kas või üksainus virsik, Cal, anna see siia. Tahan seda ja võtan ka teised, kui sul õnnestub hankida, olgu kogus suur või väike.”

“Maja on sinu käsutuses,” sõnas O'Callahan. “Kuid sellest ei leia sa ühtki virsikut. Selleks on aeg liiga varajane. Kahtlen, kas leiad seda isegi Broadway lokaalidest. Kehv lugu. Kui leedi on juba kord pähe võtnud, et ta tahab just seda puuvilja, pole enam midagi parata. On liiga hilja, et mõni esimese klassi puuviljaäri oleks veel avatud. Aga kui arvad, et su proua oleks rahul ka mõne kena apelsiniga, siis on mul kast, kust võib leida...”

“Suur tänu, Cal aga virsikusoov oli selge nagu gongilöök. Proovin mujal õnne.”

Südaöö oli juba peaaegu käes, kui Kid West Side'i avenüül kõndis. Ainult üksikud poed olid veel lahti ja need olid sellised, kus Kid ta virsikusooviga välja oleks vilistatud.

Kuid nende pesakeses ootas ta noorik usalduslikult oma pärsia päritolu puuvilja. Ise kergekeskkaalu tšempion ja ei leia virsikut? Kas ta ei sõidagi siis võidukana aastaaegu, sodiaaki ja kalendrit eirates Amsedeni juunikuusse või Georgiasse, et tuua ära see, mis õigusega talle kuulub?

Kid nägi valgustatud akent, mille tagant paistis Looduse andide suurejooneline ja värviküllane väljapanek. Äkki valgus kustus. Kid sprintis ja sai omaniku veel enne ukse lukustamist kätte.

“Virsikuid?” küsis ta, ise ülielevil.

“Ei, söör, Mitte enne kolme-nelja nädalat. Mulle ei tule ettegi, kust te mõne leida võite. Võib-olla on mõned kusagil klaasi all,

kuid neid kohti on raske leida. Võib-olla mõnes kallis hotellis või kohtades, kus on liikvel palju raha, mida raisata. Mul on mõned väga ilusad apelsinid – alles täna laevalt maha laaditud.”

Tänavanurgal pidas Kid hetke endaga aru ja seadis siis sammud kahe roheline lambi poole, mis valgustasid pimedal kõrvaltänaval asuva maja treppi.

“Kas kapten on siin?” küsis Kid politseijaoskonna korrapidajalt.

Samal hetkel tuli kapten tagaruumist järsul sammul välja. Ta kandis erariideid ning ta näol oli tõine ilme.

“Tere, Kid,” ütles ta. “Kas sa polnud mitte pulmareisil?”

“Eile naasin. Olen nüüd jälle selle linna kodanik. Arvan, et hakkakan munitsipaalasjade vastu rohkem huvi tundma. Kuidas teile sobiks, kui astuksime täna Denver Dicki poole sisse, kapten?”

“Kavast maas,” sõnas kapten vurru keerutades. “Denver pani oma äri kaks kuud tagasi kinni.”

“Õige,” lausus Kid. “Rafferty jälitas teda Neljakümne kolmandani välja. Ta kuulub nüüd teie politseijaoskonna alla ning mängib suuremalt kui iial enne. Olen hasartmängude vastane ja teen oma panuse sinule.”

“Minu rajoonis?” urises kapten. “Oled kindel, Kid? Olen sulle tänu võlgu. Oled sa seal sees käinud? Kuidas sinna sisse saab?”

“Haamrid,” lausus Kid. “Uksed pole veel terasega üle löödud. Meil on vaja kümmet meest. Ei, mind pole sellesse kohta sisse lastud. Denver püüab mind endast võimalikult kaugel hoida, kuna arvab, et tõmbasin talle ühe teise haarangu kaela. Mida siin ikka pikalt mõelda. Teie tahate kiiresti asjaga ühele poole saada ja mina koju. Denveri maja on siit ainult kolme kvartali kaugusel.”

Möödunud polnud veel kümnet minutitki, kui kapten koos tosinaga politseinikuga sisenes teenäitaja kannul pimedaga ja voorusliku

väljanägemisega maja halli, kuhu avanesid kontorite ukсед, milles päeval käis vilgas äritegevus.

“Kolmas korrus maja tagaosas,” sosistas Kid vaikselt. “Minu järel.”

Kaks meest asusid kirvestega ukse kallale, millele Kid oli osutanud.

“Kõik tundub vaikne olevat,” sõnas kapten kahtlevalt. “Oled sa kindel, et ei eksinud?”

“Lööge aga üks maha!” käskis Kid. “Mina poleks mina, kui see ei oleks õige uks.”

Kirved tungisid läbi veel kindlustamata ukse. Purustatud paneelide tagant tungis koridori hele valgusvihk. Uks kukkus maha ja haarangulised hüppasid, relvad käes, sisse.

Suur ruum oli sisustatud kirev-uhke mööbliga, mis vastas Denver Dicki läänlase arusaamadele ilust ja kallidusest. Käimas oli mitu rahva seas soositud mängu. Umbes viiskümmend ruumis viibivat meest hakkasid politseinikke nähes ärevalt sinnatäna sagima, mures oma isikliku vabaduse pärast, millesse ähvardas pikk vaheaeg tulla. Mõned silmatorkamatult riides mehed hakkasid rusikatega vehkima. Üle poole klientidest põgenes.

Sel ööl austas Denver Dick mängupõrgut oma isikliku kohalolekuga. Ta juhtis rüsinat, mille eesmärgiks oli ukse eest minema pühkida kõige väiksem haaranguline. Kuid Kidi nähes muutus ta käitumine isiklikuks. Olles ise raskekaalu klassist, tormas ta suurima rahuloluga kergema vastase kallale ning mehed veeresid teineteise külge klammerdudes trepist alla. Põrandal laskis nad teineteisest lahti ja Kidil avanes nüüd võimalus kasutada oma professionaalseid oskusi, mis olid olnud kasutatud, kui tema külge klam-

merdus kahesaja naela raskune sportlik džentelmen, kes kaitses umbes kakskümmend tuhat dollarit maksvat isiklikku omandit.

Vastasest võitu saanud, kiirustas Kid uuesti trepist üles ja jooksis väiksemasse ruumi, mida mängupõrguga ühendas lühike võlv-laega koridor.

Toas oli pikk laud, kaetud valitud hiina portselanist ja hõbedast lauanõude ning kõige kallimate ja toretsevamate roogadega, mida sportlane oli lootnud siit leida. Taas nägi ta siin tolle džentelmeni, kelle perekonnanimi oli sama mis ühel linnal, küllust ja toretsemist armastavat maitset.

Põrandani ulatuva laudlina ääre alt ulatus välja kellegi number kümme firmaking. Kid märkas seda ja tiris välja valge lipsuga kelnerivormis mustanahalise mehe.

“Üles!” kamandas Kid. “Kas sina korraldad siin seda tasuta kesk-öist lõunat?”

“Jah, söör. Kas boss võeti jälle pihtide vahele?”

“Paistab küll sedamoodi. Kuula nüüd mind. Kas see väljapanek sisaldab ka mõnda virsikut? Kui mitte, tunnistan ennast lööduks.”

“Siin oli kolm tosinat virsikut, kui täna õhtal mäng algas, kuid kardan, et džentelmänid on kõik nahka pand. Kui teile meeldib esmaklassiline apelsin, võin teile mõned otsida.”

“Liiguta end,” käskis Kid karmilt, “ja otsi virsik kas või maa alt välja, või sul läheb kehvasti. Kui täna öösel pakub mulle veel keegi apelsine, löön tal näo sisse.”

Denver Dicki kalli ja luksusliku toiduga varustatud söögilaual peetud reidi kestel tuli välja üksik virsik, millel oli õnnestunud epikuurlaste lõugade eest end peita. Niipea, kui virsik taskus, jättis väsimatu otsija kindlameelsus Kidi maha. Auhind oli käes. Alla jõudes heitis ta ainult ühe pilgu sõiduteele, kus politseinikud laadisid

vange patrullvankritele, ja suundus pikkade kiirete sammudega kodu poole.

Kidi süda oli kerge. Ta tundis end rüütlina, kes pärast surmaohtude trotsimist ja suuri tegusid oma südamedaami auks Camelotti tagasi ratsutab. Kidi südamedaam oli ta saatnud suuri tegusid tegema ning Kid oli talle vastuvaidlematult kuuletunud. Tõsi, see oli ainult virsik, mida südamedaam oli palunud tal tuua, kuid virsiku hankimist kesköises varakevadises linnas, kus veebruarikuu hanged katavad tänavaid nagu raud, ei saa väikeseks teoks lugeda. Naine oli küsinud talt virsikut; see naine oli ta mõrsja, ja Kidi taskus oli nüüd virsik, mida ta õrnalt vasakus käes soojendas nagu kartes, et see võib maha kukkuda ja ära kaduda.

Koduteel põikas Kid valveapteeki ja palus prillidega apteekrit: "Mees, ole nii hea ja viska mu rinnakorvile pilk peale. Tahaksin kindel olla, et mõni ribi pole murdunud. Osalesin väikeses kismas ning veeresin trepist alla."

Apteeker tegi, mis palutud.

"Ükski ribi pole katki," oli ta diagnoos, "kuid teil on siin mar-rastus, nagu oleksite kaks korda Flatironilt alla lennanud."

"Tore," sõnas Kid. "Ehk oleksite nii kena ja annaksite mulle riideharja?"

Noorik ootas roosa öölambi roosas valguses. Imed pole veel il-mast täiesti kadunud. Haaratuna hingematvast ihalusest mõne väikese asja – lille, granaatõuna või – oh, jah, virsiku – järele, võib naine saata mehe südaööl ebasõbralikku maailma, ning too teeb, mis kästud.

Ja nüüd seisis mees ta tooli kõrval ja pistis virsiku talle pihku.

“Oh sind võrukaela!” hüüatas noorik armastavalt. “Kas ma ütlesin virsik? Mulle tundub, et parema meelega oleksin ma apelsini tahtnud.”

Jumal õnnista noorikut.